

Tre innovative landmænd sætter sammen med forskere og rådgivere fokus på at udvikle IPM - Integreret Plantebeskyttelse – i et nyt projekt 'IPM Innovationsbrug', der er støttet af Miljøstyrelsen. De skal få teori og praksis til at mødes.

Laue Skau driver sin bedrift med planteavl og svin sydøst for Haderslev og arbejdsammen med Finn Olsen og Peter Karlsen fra Sønderjysk Landboforening.

Betydning af såtid for italiensk rajgræs i hvede

Italiensk rajgræs: Senere såtid for vintersæd er et våben mod italiensk rajgræs - men effekten svinger fra år til år og fra mark til mark, viser nye erfaringer.

Af Poul Henning Petersen, landskonsulent, SEGES

Hos Laue Skau har vi i IPM Innovationsprojektet forsøgt at demonstrere effekten af såtid mod italiensk rajgræs i vinterhvede. I MARK 4 i år beskrev vi, hvordan kombinationen af falsk såbed og en tæt havre-afgrøde i høstår 2020 stort set forhindrede ital. rajgræs i at sætte modne frø.

I denne mark blev der sået hvede ved direkte såning 1. september 2020. To striber blev efterfølgende nedvisnet og der blev sået hvede 24. september (se CropManager foto)

Vi ville vise, at såtiden har stor betydning. Ukrudtsbekæmpelsen blev udført med 1,5 l Boxer + 0,1 l DFF pr. ha.

Rajgræsset i marken blev i det tidlige forår testet for resistens hos Sønderjysk Landboforening. Der ses her betydelig nedsat effekt af Cossack OD, mens Topik EC fortsat har effekt. Der er testet halv, hel og dobbelt dosis. Foto: Sønderjysk Landboforening.

Overraskende resultat

I foråret blev rajgræs talt op i striberne med tidlig og sen såning. Der var ingen forskel.

I juni blev det tydeligt, at der i områder af marken er

På de stive jorde er det en udfordring at finde metoder til sikker etablering af vintersæd ved sen såning, men vi arbejder på sagen. Fra venstre er det Finn Olsen, SLF, Poul Henning Petersen, SEGES, Laue Skau, Dalgaard og Mette Sønderkov, Aarhus Universitet. Foto: Marian D. Thorsted, SEGES.

meget ital. rajgræs - men det følger andre mønstre end såtid.

Vi lavede en droneflyvning for at teste, om Thistle Tool i CropManager kan bruges til at kortlægge forekomst af ital. rajgræs. Og ja, det kan det.

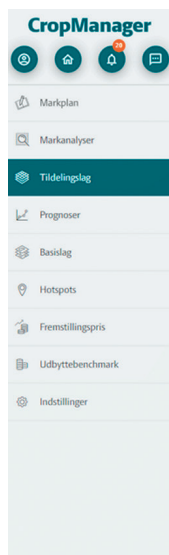
Laue Skau forsøgte at få sin sprøjte til at pletsprøjte med glyphosat i de værste pletter, men det blev for usikkert.

Det næste vi overvejer er, at graduere jordmidlerne til efteråret efter forekomst af rajgræs.

På CropManager fotoet t.v. ses en stribe med tæt bestand af rajgræs mellem de to striber med sen såning. I 2020 var der her et forsøg med dyrkning af blandsæd af byg og ært. Denne afgrøde var meget mere åben end havren i den omgivende mark.

Så i stedet for at vise, at såtid har stor betydning, fik vi vist, at

Tildelingskort fra CropManager lavet efter dronefotos fra juni 2020. Det er tydeligt, at der er mest rajgræs i hjørner og langs foragre - hvilket er resultatet af mange års opformering. Her har rajgræs kunnet overleve, fordi det er svært at sprøjte optimalt ind i hjørner, og jorden ikke bliver vendt ordentligt ned i sammenfuringen.

Rune Gjengedal fra Hverringe Gods ved Kerteminde styrer en stor frøproduktion og arbejder sammen med Michael Toft og Morten Eshøj fra Patriotisk Selskab.

Peter Friderichsen på Gammelgaard ved Søllested har frøavl i Conservation Agriculture og arbejder sammen med Hans Henrik Fredsted og David Dresen fra Agrovi.

IPM-værtens erfaringer:

Afprøver løsninger, der kan gøre sen såning af hvede sikker - også på stiv lerjord

Laue Skau arbejder med at finde løsninger, der på hans stive lerjord kan gøre sen etablering af vinterhvede sikker. Deter en stor udfordring, for erfaringen er, at vinduet til at så sent er meget lille i forhold til tidlig såning.

»Vi har købt en såmaskine til direkte såning. Så vi håber at kunne øge kapaciteten så meget, at hveden kan sås på to frem for fem dage som normalt. Etableringen skal lykkes 8-9 år ud af 10. Vi vil også prøve at etablere mellem afgrøder, så vi får en 'bund' at køre på, hvis der bliver vanskelig færdsselsforhold ved sensåning«, siger han, men mangler dog at afprøve, hvor sent han reelt kan så.

»Jeg bruger sortsblandinger, så jeg er mindre sårbar i forhold til at få valgt de sorter, som klarer sig godt ved sen såning. Jeg er ikke i tvivl om, at hvede har et stort vindue for såtid. Vi kommer dog til at tabe udbytte på at så sent, men det er en nødvendig pris for at få styr på rajgræsset, og vi er nødt til at holde fast i en vis andel hvede, ellers bliver det alt for dyrt«, fortæller Laue Skau.

I hans demonstration i år var den sent såede hvede langt bag efter i foråret, men nu tror han, at den stort set kommer til at give samme udbytte som den tidligt såede.

en vårafgrøde med god konkurrenceevne har stor effekt frem for en mere åben afgrøde.

en artikel på LandbrugsInfo. Læs den via QR-koden her:

Såtidspunkt

Er det så ligegyldigt med sen såning?

Nej, bestemt ikke. Der er solid forsøgsmæssig baggrund for, at sen såning er blandt de mest effektive tiltag mod italiensk rajgræs og andre græsser. Se f.eks. Månedens forsøg side 21.

Forskerne Lutman og Moss samlede i 2009 resultaterne fra 16 forsøgsserier med sen såning af hvede - som viser effekten af sen såning mod agerrævehale. I gennemsnit var effekten af at udsætte såtiden 37 pct., men der var en variation fra minus 64 pct. til plus 82 pct.

Kampen mod rajgræs og andre græsser er lang og sej, og tiltagene kan ikke stå alene, effekten af forskellige tiltag vil variere efter forholdene i det enkelte år.

SEGES har samlet viden og råd om håndtering af italiensk rajgræs i

10 IPM-tiltag mod itali. rajgræs ift. såtid

- Marker med få rajgræs: Såning tidligst fra 15-25. september afhængig af landsdel.
- Marker med mange rajgræs: Såning fra 25. september til 5. oktober afhængig af landsdel.
- Lav falsk såbed på jordtyper, hvor det er muligt.
- Gør i vintersæd alt for at opnå så høj effekt af jordmidlerne om efteråret som muligt.
- Sen såning betyder i sig selv, at der fleste år er bedre jordfugtighed, når jordmidler bruges om efteråret.
- Sprøjtning i st. 10-11 er optimalt - lige når rajgræsset begynder at spire frem.
- Sprøjt hellere før fremspiring ved sen såning - frem for at komme for sent, når rajgræsset har 1-2 blade.
- Gradueret dosering, så den øges i foragre.
- Brug evt. større dyse over kørespor.
- Sprøjtning af foragre til sidst.

Rådgiverens råd:

Ital. rajgræs er nærmest eksploderet i år - alle bør sætte målrettet ind nu

ISønderjysk Landboforening har Finn Olsen og hans kollegaer på planteavlsskontoret sat sig for at få løst de store problemer med italiensk rajgræs, som særligt i år og sidste år er blevet meget synlige. Det er nærmest eksploderet i nogle marker.

»I juni samlede vi en gruppe landmænd, og sammen fik vi snakket om løsninger og imarkenhørt om hinandens erfaringer. Deter jo helt klart, at det her problem med italiensk rajgræs, som oven i købet mangesteder er resistent, ikke bliver løst uden en vedvarende indsats af den enkelte landmand. Så tiden er vigtig parameter, men vi skal have fat i hele værktøjskassen - NU«, siger Finn Olsen.

Han opfordrer alle landmænd til at tage grundigt fat i problemet. Det går ikke bare at blive ved med at dyrke vinterhvede også tidligt.

»I foråret startede vi Testcenter Vojens, hvor vi testede rajgræsset for resistens. Det er vigtigt, at vi ved om midlerne virker - eller ikke virker«, siger Finn Olsen.

Se hele værktøjskassen på LandbrugsInfo via QR-koden her:

